

**BESZÁMOLÓ
A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT
2014. ÉVI MUNKÁJÁRÓL**

H E J Ő B Á B A

2015. május 27.

*Emlékezz arra, hogy segíteni kell azokon, akik rászorulnak.
Emlékezz arra, hogy önzetlen légy, fáradhatatlan, becsületes, igazmondó és önfeláldozó.
Felejtsd el, ha félsz! Felejtsd el, ha gonosz indulataid vannak! Emlékezz arra, hogy mi a jó,
és sose felejtsd el, hogy csak jót szabad tenned, ártanod soha.*

(Szabó Magda)

A Gyermekjóléti Szolgálat 2014. évi munkájának összefoglaló értékelése

A gyermekjóléti szolgálat Szakmai Programban meghatározottak alapján végzi munkáját. Szakmai Programban az ellátandó feladatok hatályos jogszabályokkal harmonizálva kerültek meghatározásra.

Főbb jogszabályok

- 1997. évi XXXI. törvény 39.§ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A Szociális Munka Etikai Kódexe

A családgyámogató évente egy alkalommal, május 31-ig **beszámol munkájáról** a községek képviselőtestületeinek.

Hejőbába Község Önkormányzata az 1997. évi XXXI. Tv. (A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) rendelkezése alapján képviselőtestületi határozattal **2006. január 1.-i** hatállyal társulási keretek között Gyermekjóléti Szolgálat működtetését kezdi meg, amely **2006. december 30.-i** hatállyal határozott időtartamra 2009. december 31. napjáig, majd **2010. január 1. napjától határozatlan** időtartamra kapott működési engedélyt Gyermekjóléti Szolgáltatási Társulás szervezeti keretein belül Tiszaújváros Jegyzőjétől. Majd **2012. 04. 20-án** jogerőre emelkedett határozatával a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala új működési engedélyt adott ki a Hejőbába Községi Önkormányzat működési engedély módosítása iránti kérelme miatt.

2013. 07. 11-én Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala határozatlan időre szóló új működési engedélyt adott ki önálló gyermekjóléti szolgáltató működtetésére, melynek az ellátási területe Hejőbába, Hejőkeresztúr közigazgatási területe.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló **1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban Gyvt.)** átalakította a korábbi gyermekvédelmi rendszert, kidolgozta a gyermekek védelmének új rendszerét, melynek lényege a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt. – ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekjóléti alapellátás **célja**, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.

A gyermekjóléti szolgáltatás **alapfeladatai** a családokkal folytatott családgondozói munka során elsődleges szempont a kliensek, vagyis a családban élő gyermek/ek, érdekeinek szem előtt tartása. Feladat a gyermekek érdekeinek és jogainak érvényesítése mellett annak elősegítése, hogy a gyermekek családjuk körében nevelkedjenek, megfelelő testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük, családjuk körében biztosított legyen. Feladat továbbá az alapellátás keretein belül a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, megszüntetése.

Létszám, szakképzettség

A gyermekjóléti szolgálat feladatait 1 fő önálló családgondozó látja el szakirányú szociálpedagógus végzettséggel. A gyermekjóléti Szolgálat vezetője és családgondozója óvodapedagógus végzettséggel, közoktatás vezetői szakvizsgával, illetve **szociálpedagógus** képesítéssel rendelkezik.

A családgondozó **2015. május 11-én eredményes szociális szakvizsgát tett.**

A családgondozó feladatait önállóan látja el, a munkáltatói jogkört Hejőbába község Polgármestere gyakorolja felette.

A fenntartó telephelyén a technika felszereltség megfelelő színvonalú. Külön iroda helyiségben, egy személy tartózkodik, a családgondozó, ahol a klienst tudja fogadni. Az irodában számítógép, internet, telefon, nyomtató áll rendelkezésére. A váróhelyiség a védőnői szolgálattal közös. Az iratok tárolása zárható szekrényekben történik.

A szolgáltatás nyitva tartása a Házirendben meghatározottak alapján működik, melyet önkéntes alapon, ingyenesen vehetnek igénybe állampolgárok.

A váróhelyiségben elhelyezett faliújságon az aktuális információkat olvashatják a várakozók.

A programokat a helyileg szokásos módon propagáljuk, hirdetésekkel, és a település honlapján.

A Szolgálatnál nyilvántartott és vezetett dokumentáció:

A Szolgálat egészére vonatkozó, a működést biztosító és engedélyező okiratok (Szakmai Program, Működési engedély, Házirend, Munkaköri leírás, Munkaterv, Továbbképzési terv, Gyermekjogi képviselő) Hejőbába, Fő u. 31. szám alatt megtalálható.

A Házirend és a Gyermekjogi képviselő neve és elérhetősége egyaránt kifüggesztésre került a szolgálat hirdetőtábláján.

A Gyermekjóléti Szolgálat megalakulása óta eltelt időszakban készült beszámolók, statisztikák, szakmai anyagok, konferenciák, rendezvények összefoglalói szintén rendelkezésre állnak a hozzám érkező terepgyakornokok, ellenőrző szervek számára.

A korábbi évek iratanyaga és a folyamatosan keletkező esetdossziék, iratok Hejőbába, Fő u. 31. szám alatt működő területi irodában került elhelyezésre.

A napi munka során vezetett dokumentációk

A családgondozás bőséges adminisztrációval járó feladatokat ró a családgondozóra, mely a terepmunkára hátrányos.

- A esetnapló, forgalmi napló a gyermekjóléti szolgálatot felkereső kliensek, esetjelzések, gyermekvédelmi tárgyalások, felülvizsgálatok, esetkezelését, stb. számát tükrözi.
- A gondozott gyermekekről nyilvántartást vezetek a jogszabályban meghatározott módon (IX. adatlap)
- Minden gondozott gyermekről vezetem jogszabályban előírt „Gyermekeink védelmében” (GYSZ+T lapok) elnevezésű dokumentációs és együttműködési, adatvédelmi rendszer adatlapjait, mely nyilatkozat formájában kerül rögzítésre .
- Tapasztalataimról, családlátogatásomról, a megfelelő /„GYSZ 1 és GYSZ-3/ lapot felveszem, szóbeli jelzésekről, feljegyzéseket készítek, melyet a kliens is aláír.
- Belső használatra készítek többségében feljegyzéseket, ami a tapasztalt információkat, megállapításaimat rögzíti.
- KSH statisztikai adatok szolgáltatása minden évben
- A megyei gyámhivatal megkeresése alapján kimutatás készül a családon belüli erőszak problémakörben és a bűnelkövető kiskorú és fiatalkorú kliensekről.
- Tiszaújvárosi Járási Gyámhivatalban részt veszek védelembe vételi és elhelyezési tárgyaláson. Védelembe vett és nevelésbe vett gyermekek esetén gondozási - nevelési tervet készítek az érintettek bevonásával
- Esetmegbeszéléseket tartok a jelzőrendszer tagjaival, melyet feljegyzésben rögzítek
- Esetkonferencián veszek részt, feljegyzésben rögzítek
- Más hivatalos szervek idézésére megjelenek, mely gyermek ügyet érint
- A 226/2006. (XI. 20.) Korm. Rendelet 13/B-13/H.§ tartalmazza az új nyilvántartás vezetésének szabályait. 2012. július 01-től a szolgálat számára kötelező a Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről (KENYSZI) napi szintű használata, amely a kliensek TAJ alapú nyilvántartása. A rendszer web alapú, országos szintű. A szolgáltatást igénybe vevők (alapellátott és védelembe vett gyermekek) személyes adatait tartalmazza, s szükséges napi szinten jelenteni az ellátottak létszámát.

Célcsoport

Hejőbába, Hejőkeresztúr községek közigazgatási területén élő bármely olyan család, csoport, amely gyermeket nevel, gyermekvédelmi szakellátásban levő gyermekek szülei, illetve szociális válsághelyzetben levő várandós anya, és kéri, illetve elfogadja a gyermekjóléti szolgáltatás segítségét.

Továbbá minden jelzőrendszer által segítségre szoruló gyermek és családja, ahol a gyermek veszélyeztetettsége valószínűsíthető, még akkor is, ha a gyermek családja nem kéri a gyermekjóléti szolgálat segítségnyújtását igénybe venni, akkor a Gyámhivatal határozata alapján együttműködésre kötelezetté válik.

Veszélyeztetettséget és Krízishelyzetet Észlelő és Jelző rendszer

A Gyvt. 39. §. 3. bekezdésének a.) pontja értelmében a gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése. A törvény értelmében a gyermekek védelmének rendszerében fontos feladatot látnak el az egészségügyi és szociális intézmények (háziorvosi, védőnői, családsegítő szolgálat stb.), valamint más ágazatokhoz tartozó szervek, különösen oktatási, nevelési intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermekek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

Figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek

- életkörülményeit és szociális helyzetét,
- a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét,
- gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

A Gyvt. 17. §-ban meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni, és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, háziorvos, házi gyermekorvos, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, a családsegítő szolgálat, közoktatási intézmények, a nevelési tanácsadó, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogói felügyelő szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

A gyermekjóléti szolgálat a hozzá érkező jelzéseket fogadja, és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megszüntetése, illetve magának a veszélyeztetettségnek a megszüntetése érdekében, és a tett intézkedésről visszajelzést küld a jelzést tevőnek.

A jelzőrendszer tagjai tájékoztatót készítenek, melyben átfogóan értékelik a jelzőrendszer tagjainak éves működését, illetve javaslatot tesznek jövő évi működésük javítására.

A jelzőrendszer tagjai saját területük szakmai lehetőségei által feltárt problémákra dolgoznak ki kezelési, megoldási javaslatokat, és kialakítják egységes személetüket, szükség szerint cselekvési tervet dolgoznak ki a gyermekeket érintő veszélyeztető tényezők megszüntetésére. A közös munka célja, hogy a jelzőrendszer hatékonyan működjön, és megvalósuljon a **gyermekvédelmi törvényben megfogalmazott elv, mely szerint a gyermek családon belüli nevelése mind nagyobb számban megvalósuljon.**

Az előző években a jelzőrendszer működési módja, az együttműködés keretei kialakultak, ez jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a gyermekeket érintő problémák, a gyermekek veszélyeztetettsége időben felszínre kerüljön. Megfelelő, összehangolt segítség és szolgáltatások révén a súlyosabb problémák kialakulása megelőzhető.

A gyakorlati tapasztalatok szerint csak a családok életének alapos megismerése után lehet a jelzésre megalapozott választ adni. Ha rosszul értelmezzük az ellátandó érdekének védelmét, illetve a titoktartást, a különböző intézmények közötti együttműködés nehézkes lesz.

Nagyon fontos, hogy minden jelzőrendszeri tag számára világosak legyenek az együttműködési keretek (feladat- és felelősség megosztás) és tisztázottak legyenek a kompetenciahatárok is.

Szakmai munka

A gyermekjóléti szolgálat működése nem hatósági, hanem szolgáltató jellegű tevékenység. Az együttműködés elvére épül, igyekezve ezzel megelőzni a hatósági intézkedést. A segítségnyújtás főbb formái között információnyújtás, tanácsadás, ügyintézés, segítő beszélgetés, mentális gondozás, életviteli tanácsadás szerepel.

Családgondozást végzek a családban jelentkező működési zavarok megoldása érdekében. Munkamódszerem az egyéni esetkezelés, segítő beszélgetés és szabadidős programok szervezése, amely 2014-ben játszóház, nyári napközis tábor és iskolai előadások formájában valósult meg.

A gyermekvédelmi alapellátás keretében a gyermekek és családjaik együttműködése az önkéntességen alapul. A családgondozó önkéntes megkeresés, illetve a jelzőrendszer által történt jelzés alapján kerül elsősorban a családokkal kapcsolatba. Az alapellátásban történő családgondozás esetén a családgondozó szükség szerint, havonta 1-4 alkalommal keresi fel a családot. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel, szükség esetén pszichológus segítségét is felajánlja a családnak. Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérvények kitöltésében, kérelmek megfogalmazásában nyújt segítséget. Sok családban alakul ki családi-kapcsolati konfliktus, amelyeknek szemtanúi illetve résztvevői lehetnek a családban élő gyermekek. Ilyenkor elsősorban a szülők között folynak viták, de gyakran a gyermekek válnak másodlagos áldozatokká. A családi viszályoknak kiváltó oka lehet az alkoholos befolyásoltság, melynek gyakori következménye az agresszív viselkedés.

Amennyiben a családgondozó úgy látja, hogy a veszélyeztetettség alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, vagy az együttműködés hiányzik, kezdeményezi a gyámhatóságnál a gyermek védelembe vételét.

A gondozásba vétel csak egyik formája a segítségnyújtásnak. Ezek az esetek hosszú, hat hónapon túli kapcsolatot jelentenek egy-egy családdal.

A gyermek családból való kiemelése a családgondozó javaslatára abban az esetben történik, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

Gondozási esetek a Gyermekjóléti Szolgálatnál

Gondozási esetek számát tekintve 2014-ban a Gyermekjóléti Szolgálat **34** családot, **65** gyermeket gondozott Hejőbába és Hejőkeresztúr településen.

Hejőbába, Hejőkeresztúr

2014 december 31-i állapot	2014
Alapellátott gyermek	46
Védelembe vett gyermek	14
Átmeneti nevelt gyermek	5
Összes gyermek	65
Összes család	34

A gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermekek és a család együttműködése az önkéntességen alapul, védelembe vétel esetén a hatóság kötelezi a feleket az együttműködésre.

A Járási Gyámhivatal hatáskörben elrendelt védelembe vételek száma év közben csökkent.
December 31-én 14 kiskorú gyermek volt védelembe véve.

A gyermekjóléti szolgálat a családból kiemelt gyermek visszahelyezését, a segítő családgondozást a gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti. Tárgyévben **5** szakellátott gyermek vérszerinti szüleinél (3 család) végzett a szolgálat családgondozást.

Családgondozás, különösen a védelembe vétellel kapcsolatos tapasztalatokról

A segítségnyújtás elsődleges módját az alapellátásban történő családgondozás jelenti. A családgondozás mindenkor a segítő kapcsolatra épül, melynek alapja a közös együttműködés. A család gondozásának filozófiája, hogy a gyermek jólétét akkor szolgáljuk legjobban, ha megerősítjük a családot, mint egységet.

A család segítése, gondozása pedig tervezett tevékenység. Azonnali változást és gyökeres problémamegoldást nem várhatunk, hiszen a családgondozás hosszú folyamat. A komplex jellegű segítő tevékenység a teljes családi rendszerre kiterjed, problémamegoldásának javítását szolgálja. A tevékenység maga széles körű, de a megoldásban az ún. „kis lépések” elve érvényesül. Csak olyan ütemben történik a haladás, ahogy a család képes az együttműködésre. Ennek alapja a család, az egyén értékrendje, amely ha különböző mértékben is, de ütközik a családgondozó által képviselt értékekkel, normákkal, ezért kezdetben csak olyan feladatokat tűz ki a szolgálat, amely az ügyfél számára is fontos. Olyan normákat próbál közvetíteni felé, melyekkel ő maga is tud azonosulni, így felhasználható saját motiváltsága.

A védelembe vétel javaslatára, magára a védelembe vételre akkor kerül sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem lehet: a

gyermek körül a problémák tovább súlyosbodtak, veszélyeztetettsége fennáll, a szülő és/vagy gyermek nem együttműködő.

A védelemben vétel szükségszerűsége sok esetben az együttműködés hiányosságán alapszik, hiszen a fennálló problémát közösen kellene megoldani a szülő és a gyermek aktív közreműködésével. Másrészt a szolgáltatáshoz való hozzájutás megszervezése – a szociális ellátórendszer helyi lehetőségein túlmutató – hiányosságai is megnehezítik a családgondozás eredményes lezárását.

Ideiglenes elhelyezéssel az elmúlt évben **nem** került ki gyermek a családjából.

A gyermekjóléti szolgálat a **családból kiemelt gyermek visszahelyezését**, a segítő családgondozást a járási gyámhivatal által elfogadott egyéni elhelyezési terv alapján teljesíti. A gyermekjóléti szolgálat családgondozója együttműködik a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, a nevelőszülői tanácsadóval. Átmeneti nevelésbe vétel előtt részt vesz az elhelyezési értekezleten, az elhelyezés után meglátogatja a gyermeket a nevelőszülőnél, gyermekotthonban. Az együttműködés keretében a gyermekjóléti szolgálat családgondozója elsősorban a szülőket támogatja a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekekkel való kapcsolattartásban. A családgondozás során személyes segítő kapcsolat keretében közreműködik a család lakáskörülményeinek rendezésében, a szülők szociális és egyéb ellátásokhoz való hozzájutásában, valamint támogatást nyújt ügyeik intézésében.

A gondozásban részesülő gyermekek, családok érdekében rendszeres esetmegbeszélésekre és esetkonferenciákra került sor.

Az alapellátáson túl a szolgálat továbbra is különös figyelmet fordít a prevencióra.

A gyermekek érintettsége a kezelt problémákban:

Hejőbába, Hejőkeresztúr – (halmazott adatok)

Kezelt probléma megnevezése	2014 év
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	48
Gyermeknevelési	35
Gyermekintézménybe való beill. nehézség	7
Magatartászavar, teljesítményzavar	1
Családi konfliktus	2
Szülők, család életvitele	6
Szülői elhanyagolás	13
Fogyatékoság, retardáció	0
Családon belüli bántalmazás	0
Szenvedélybetegségek	1
Összesen:	112

A problémák jellegét tekintve összességében elmondható, hogy évek óta változatlanul sokproblémás családok kerülnek előtérbe, (anyagi, konfliktusokkal terhelt kapcsolat, gyermeknevelési, stb.) szinte minden esetben nagyon összetett problémákkal találkozunk.

2014-ben a gyermeknevelési problémákkal foglalkozott nagy számban a szolgálat. Ez egy folyamat a gyermek serdülőkorba lépésével körülbelül a 12. és 16. év között csúcsosodik ki. A háttérben többnyire egy elhibázott, következtelen nevelésmód áll. Továbbá jellemző, hogy mindig fellelhető hibás működés a családban (hibás érzelmi és viselkedési modellek a környezet részéről), fennáll a családi légkör rejtett vagy nyílt zavara, mely mentálisan is betegít, illetve probléma, hogy a szülő nem mindig partnere a nevelési-oktatási intézménynek a gyermek nevelésében.

A családoknál megjelenő nehézségek kialakulásában hatással vannak a kedvezőtlen társadalmi, gazdaságpolitikai változások okozta hitelemaradások, rezsihátralékok, melynek hozadékaként egyre több családot érintően kiszélesedik az elszegényedés folyamata. A családtámogatási ellátásokból, és szociális támogatásokból élő, hosszabb ideje munkanélküli szülők családjai igényelnek fokozott odafigyelést a szolgálat részéről.

A fenti táblázatban szereplő problématípusok nagyon gyakran kerülnek átfedésbe, így a szülői elhanyagolás, a gyermek fizikai, érzelmi elhanyagolása, a család életvitele párosul a nehéz anyagi helyzettel. Ezekben az esetekben, célirányos, a hiányosságok pótlására irányuló segítségnyújtás történik.

A kapcsolatfelvétel módja szerint az új gondozási esetek az alábbiak szerint alakultak

Hejőbába, Hejőkeresztúr (nem halmozott adat)

	2014 év
Önkéntes (gyermek által kezdeményezett)	-
Szülővel közösen	5
Gyermekjóléti szolgálat által kezdeményezett	1
Jelzőrendszer által kezdeményezett	15
Együttműködésre kötelezett (hatóság által kötelezett)	-
A gyámhatóság által kezdeményezett	10
Összesen	31

A statisztikai adatokat elemezve a kapcsolatfelvétel módját illetően 2014. évben sem történt jelentős változás, továbbra is a **jelzőrendszer által kezdeményezett új** jelzések száma a legmagasabb, melyből elsősorban az **oktatási- nevelési intézmények és a védőnői szolgálat jelzései dominálnak**.

A településen élő halmozottan hátrányos, rossz szociális körülmények, életvezetési zavarok miatt veszélyeztetett gyermekek már az előző évek során a látótérbe kerültek.

Új jelzéseket főként **magatartási, tanulás-kapcsolati zavarok, szülők életvitele, életvezetése, elhanyagoló nevelési magatartása** indokolta, a gyermekek **igazolt és főként igazolatlan iskolai hiányzásai már nem tartozik az elsődleges problémák közé**.

Az egészségügyi szolgáltatók közül a védőnőktől érkezik több jelzés, a hatóságok részéről továbbra is csekély a kapott jelzések száma.

Jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2014-ban Hejőbába, Hejőkeresztúr	
Megnevezés	2014-ben
Védőnői jelzés	17
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	0
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	2
Közoktatási intézmény	33
Rendőrség	3
Ügyészség, bíróság	0
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	1
Pártfogói felügyelői szolgálat	0
Állampolgár	13
Önkormányzat, jegyző	21
Összesen:	90

2014-ben a jelzőrendszeren keresztül 90 jelzés érkezett, ami az előző évhez képest alacsonyabb.

A szolgálat kapcsolatrendszere, jelzőrendszeri tagokkal való kapcsolattartásának értékelése

A kliensek életkori sajátosságaiból adódóan rendszeres kapcsolat az óvoda, általános iskola pedagógusaival, a védőnőkkel, valamint a Járási Gyámhivatal ügyintézőivel alakult ki.

Az **oktatási intézmények** vonatkozásában elmondható, hogy az együttműködés fokozatosan javul, erősödik. A prevenciós tevékenységek között kiemelt szerepe van az oktatási intézményekkel, pedagógusokkal való kapcsolattartásnak. Erre nagy hangsúlyt kell fektetni. Az oktatási intézmények a magántanulói státusz megállapításához a törvényi előírásoknak megfelelően szükség esetén javaslatot kérnek a gyermekjóléti szolgálattól. Ez leginkább a középiskolás gyermekekre jellemző.

A gyermekjóléti szolgálat célja lehetne, **szerepét erősíteni az iskolai szociális munkában**, ez irányulhatna nem csak a pedagógusokra, hanem a gyermekekre, szülőkre egyaránt. A munkaformákat tekintve információnyújtást, tanácsadást, családgondozást, közösségi programok szervezésébe való bekapcsolódást lehetne alkalmazni.

Az óvodai, iskolai szociális munka előnye, hogy a pedagógusokkal és a szülőkkel együttműködve az esetek jelentős részében megelőzhető, hogy a gyermek bekerüljön a gyermekvédelem rendszerébe.

A szolgálat az egészségügyi intézmények közül a **védőnőkkel és a háziorvosokkal** állnak leggyakrabban kapcsolatban. A védőnői hálózaton keresztül jutnak el a jelzések a gyermekjóléti szolgálat felé, a védőnői tevékenység és a gyermekjóléti szolgáltatás során végzett családgondozás összekapcsolódhat, egymás munkáját kiegészítheti. A védőnők és a szolgálat egyeztetheti az egymással kapcsolatos jogszabályi előírásból adódó szakmai elvárásaikat, kompetencia határaikat, feladataikat.

Kiemelt feladat mind a szolgálat, mind az egészségügy számára az egészségvédelmi prevenció, a fiatalkorú válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozása, a gyermekek elhanyagolása, bántalmazása kapcsán jelentkező veszélyeztetés hatékony, gyors kezelése.

Az igazságügyi hivatal **fiatalkorúak pártfogója** rendszeresen jelzi a pártfogolás alatt álló fiatalokat. A pártfogói felügyelet alatt álló fiatalokkal való együttműködés zökkenőmentes, a szülők és a fiatalkorúak nagy része elfogadja a kettős gondozást.

A problémák hatékony megoldása általában nem lehet csak egy, adott jelzőrendszeri tag és a gyermekjóléti szolgálat feladata. Az esetek zöme komplex együttműködést igényel.

A jelzőrendszeri együttműködés tapasztalatainak összegzése

A gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszere a jogszabályi előírások alapján működik. A több éves gyermekvédelmi munka során a jelzőrendszeren belül jó szakmaközi együttműködés, és jól működő kapcsolatrendszer alakult ki.

Az esetek és problémák zömének eredményes megoldása több jelzőrendszeri tag komplex együttműködését igényeli.

Problémák, nehézségek, megoldandó feladatok

Léteznek olyan problémák (családon belüli erőszak, drogfogyasztás), amelyek egyéb probléma kapcsán kerülnek a látókörünkbe. A családon belüli erőszak áldozatává vált személyek, ha kérnek is segítséget, gyakran még az érdemi intézkedés előtt meggondolják magukat és elzárkóznak a további együttműködéstől. Ezekben az esetekben fontos és kiemelkedő szerepe van a jelzőrendszernek.

Az iskolai jelzések száma továbbra is a legmagasabb, azonban sok esetben kiderül, hogy a gyermek iskolába kerülését megelőzően is jelen voltak magatartásbeli problémák, beilleszkedési nehézségek, egyéb családi problémák, melyek miatt mégsem került korábban a szolgálat látókörébe a gyermek, a család.

Azért is fontosak a korai jelzések, hogy a problémák még időben kezelhetők legyenek.

A 13-18 éves korosztály körében egyre jobban érezhető az érték- és normarendszer súlyos felborulása, a devianciák (bűnelkövetés, dohányzás, drog- és alkoholfogyasztás, korai szexuális élet) elfogadottá válása. A kétségbeesett szülők tehetetlenül állnak a gyermekkel kapcsolatos magatartási, beilleszkedési problémák előtt, amelyek elkerülhetőek lennének a kisgyerekkortól alkalmazott következetes szülői magatartás alkalmazásával.

**A Hejőbába, Hejőkeresztú Községek Gyermekjóléti Szolgáltatása
javaslatai a Veszélyeztetettséget és Krízishelyzetet Észlelő és Jelző Rendszer 2015. évi
koordinátori értekezletek témáira**

1. A Veszélyeztetettséget és Krízishelyzetet Észlelő és Jelző Rendszer 2014. évi munkájának értékelése, javaslatok a Veszélyeztetettséget és Krízishelyzetet Észlelő és Jelző Rendszer évi munkaterére.
2. Családon belüli erőszak megjelenési formái és hatásuk a családokban nevelkedett gyermekek szocializációjára.
3. Káros szenvedélyek megjelenése dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás mint veszélyeztetettségi tényező fokozott megjelenése a fiatalok körében.
4. Kapcsolatára működésének tapasztalatai, javaslatok a további együttműködési lehetőségek gyakorlati megvalósítására.
5. Bűnmegelőzés kérdése
6. A gyermekek gondozása – nevelésének kérdései

Bélteczkiné Naszrai Marianna
családgondozó